

TYGODNIK WILEŃSZCZYŻNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Choinka w Wilnie już rozblęta! **str. 2**
- Od 1 grudnia – zmiany w przepisach ruchu drogowego **str. 3**

Rota

- W. Tomaszewski: Komisja Europejska nie widzi rzeczywistych problemów ludzi **str. 1**
- Konkurs poezji religijnej „Maryjo, wstawiaj się za nami” **str. 1**
- Mirosław Gajewski – laureatem nagrody „Semper Fidelis” **str. 2**

- Oddział AWPL-ZChR miasta Wilna świętował swoje 30-lecie **str. 4**

PRENUMERATA 2024

**Do 19 grudnia
trwa prenumerata
na styczeń
2025 roku.**

**Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Uroczyste zapalenie świec na choince w Rudominie

Czas na dobro

Trudno sobie wyobrazić Święta Bożego Narodzenia bez pięknie udekorowanej choinki. Już wkrótce w każdym mieście, w każdej placówce oraz w każdym domu na Litwie zabłyśnie pięknie przystrojona choinka z wieloma kolorowymi lampkami. Magię Świąt Bożego Narodzenia już odczuli mieszkańcy Awieżń, Bujwidz, Galgów, Mickun i Rudomina, gdzie w ubiegłym tygodniu zabłyśły światelka na choinkach.

(Dokończenie na str. 6)

Tradycyjnie rejon wileński przed świętami odwiedził św. Mikołaj z Częstochowy

Akcja charytatywna

Jak co roku, przed największymi świętami, do rejonu wileńskiego szlachetną akcją dobroci przybył ks. Ryszard Umański wspólnie ze swoimi pomocnikami – przedstawicielami władz miast i powiatów Rzeczypospolitej Polskiej oraz osobami prywatnymi.

(Dokończenie na str. 6)

Katastrofa lotnicza w Wilnie

Nie ma dowodów na akt terrorystyczny

W minionym tygodniu doszło do największej katastrofy lotniczej w historii niepodległej Litwy. Samolot transportowy DHL rozbił się półtora kilometra przed pasem startowym, uderzając również w budynek mieszkalny.

(Dokończenie na str. 5)

Choinka w Wilnie już rozbłysła!

W piątek, 29 listopada wieczorem na placu Katedralnym w Wilnie odbyło się uroczyste zapalenie świec na głównej choince w stolicy.

Już drugi rok z rzędu wileńska choinka jest żywa – ta wiadomość uradowała wielu mieszkańców miasta, bo przez wiele lat w Wilnie budowano metalową konstrukcję, na której zawieszono jodłowe gałęzie.

15-metrowe drzewko mieni się tysiącami złotych światełek (20 tys. lampek LED) i znajduje się w środku 20-metrowych świecących konstrukcji w kształcie bombki.

Uroczystość zapalenia lampek na drzewku świątecznym tradycyjnie zgromadziła wielu mieszkańców i gości stolicy. Na scenie obok choinki odbył się

koncert z udziałem znanych na Litwie wykonawców.

W tym roku naturalną jodłę w Wilnie udekorowała firma „Lumidėja”. Umowa opiewa na prawie 119 tys. euro.

Choinka na placu Katedral-

nym będzie stała do 6 stycznia (włącznie).

Więcej informacji o tym, co się będzie działo w Wilnie w okresie świątecznym, można znaleźć na stronie internetowej kaledossostineje.lt.

Fot. Katarzyna Szot

W tych krajach UE jest najwyższe bezrobocie

Europejski urząd statystyczny (Eurostat) przedstawił dane, zgodnie z którymi w październiku 2024 r. najniższy poziom bezrobocia w UE odnotowano w Czechach, gdzie wyniósł 2,8 proc., na Malcie (3 proc.) i w Polsce (3,1 proc.), a najwyższy w Hiszpanii (11,2 proc.) i Grecji (9,8 proc.).

Na czwartym miejscu po Polsce znalazły się Niemcy (3,4 proc.), po nich Holandia (3,6 proc.).

Na drugim końcu zestawienia, po Hiszpanii i Grecji, znalazły się: Szwecja i Finlandia, gdzie bezrobocie wyniosło 8,5 proc. oraz Estonia ze wskaźnikiem bezrobo-

cia 8,1 proc. Kolejna była Francja (7,6 proc.), a na 7. miejscu znalazła się Litwa (6,9 procent).

W strefie euro stopa bezrobocia wyniosła 6,3 proc. i była niższa niż w tym samym czasie rok wcześniej, kiedy wynosiła 6,6 proc. Natomiast w całej UE wskaźnik ten wyniósł 5,9 proc. i również spadł w porównaniu do sytuacji w październiku 2023 roku; wtedy było to 6,1 proc.

Według szacunków Eurostatu oznacza to, że w październiku br. w UE bezrobotnych było 12 mln 971 tys. osób, w tym niemal 11 mln osób w strefie euro.

W porównaniu z sytuacją we wrześniu 2024 r. bezrobocie zma-

lało o 70 tys. osób w całej UE i trzy tysiące w strefie euro; różnice są jeszcze większe w porównaniu z październikiem 2023 r. – wówczas bez pracy w UE było o 416 tys. osób więcej, z czego 411 tys. w strefie euro.

Wyższe było natomiast bezrobocie wśród Europejczyków poniżej 25. roku życia. W październiku br. stopa bezrobocia w tej grupie wiekowej wyniosła 15,2 proc. dla całej UE i 15 proc. w strefie euro. Oznacza to, że we wrześniu w UE bez pracy pozostawały niemal 3 mln młodych osób, w tym 2,4 mln w strefie euro.

Na podst. Nasz Dziennik

Gdańsk ma najlepszy jarmark świąteczny w Europie

W rankingu na świąteczne jarmarki pierwsze miejsce zajął Gdańsk. Od 15 lat autorem badania jest European Best Destinations – działająca w Brukseli organizacja promująca turystykę i kulturę w europejskich miastach i regionach. Jarmark w Gdańsku został wybrany spośród 6494 w całej Europie.

Najlepszy jarmark wybierali internauci. Mieli do wyboru 6494 jarmarki. W sumie oddali na nie 753 tysiące głosów. Najwięcej, ponad 92 tysiące, otrzymał jarmark w Gdańsku. Przed rokiem, w tym samym rankingu, miasto zajęło drugie miejsce w Europie.

Najpiękniejszy jarmark już trwa. Rozpoczął się 22 listopada i można go odwiedzać do 23 grudnia. Stoiska rozstawione są wokół Targu Węglowego i Bramy Wyżynnej. Na gości czeka m.in. rękodzieło. Część oferowanych wyro-

bów, np. ręcznie malowane ozdoby świąteczne, przygotowano z myślą o jarmarku. Całość uzupełniają rozciągnięte nad ulicami bajkowe, bożonarodzeniowe iluminacje.

Dla gości przygotowano typowe jedzenie z Polski – bigos, grzańce czy pieczone kielbaski. Można też spróbować przekąsek z całej Europy, np. węgierskich langoszy, niemieckich bratwurstów

i hiszpańskich churros. Również potraw z Litwy, Turcji czy Gruzji.

W tym roku, po raz pierwszy, na jarmarku w Gdańsku postawiono 5-metrową bramę w kształcie świecznika adwentowego. Codziennie od 1 do 23 grudnia, o godzinie 18, otwierane będzie jedno okno Bramy Adwentowej i wyjmowany świąteczny prezent.

Na podst. interia.pl

Bibliotekarze i edukatorzy szkolili się z zakresu prawa autorskiego

29 listopada w Centralnej Bibliotece Samorządu Rejonu Wileńskiego w Rudominie odbyło się wyjątkowe spotkanie z reżyserką filmów dokumentalnych Mariją Stonytę oraz reżyserem dźwięku, producentem, założycielem studia filmowego „Kinometras”, wykładowcą reżyserii dźwięku Mantasem Kazlauskasem.

Podczas szkoleń bibliotekarze, organizatorzy zajęć edukacyjnych na krótki czas zostali autorami i wspólnie z profesjonalistami z branży filmowej podczas zajęć praktycznych poznawali tak istotne w dzisiejszych czasach cechy praw autorskich. Uczestnicy mieli niepowtarzalną okazję zagłębić się w proces twórczy, montując swoje krótkie projekty dokumentalne oparte na montażu klasyka filmowego Lwa Kuleshova, zwanego efektem Kuleshova.

„Meno teisės, mano pareigos!” (pol. „Moje prawa, moje obowiązki”) – od 2019 roku realizowany program edukacyjny praw autorskich. W tym roku projekt wypełnił się grą sytuacyjną, która pomaga wczuć się w dylematy wahającego się twórcy, odpowiada na najczęściej zadawane pytania autorom.

Organizatorami seminarium są spółka pożytku publicznego „Meno avilys” i Centralna Biblioteka Samorządu Rejonu Wileńskiego. Wydarzenie jest finansowane ze środków Litewskiej Rady Kultury.

Centralna Biblioteka Samorządu Rejonu Wileńskiego

Na ulice Wilna wyjechała świąteczna ciuchcia

Na wileńskie ulice wyjechała świąteczna ciuchcia i będzie woziła pasażerów do 6 stycznia.

Główny przystanek ciuchci znajduje się nieopodal placu Katedralnego przy ul. Šventaragio 2 (obok budynku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych).

Trasa: ul. Šventaragio – ul. Pilies – ul. Didžioji (plac Ratuszowy) – ul. Vokiečių – ul. Dominikonų – ul. Universiteto – ul. Šventaragio.

Cena 30-minutowej przejażdżki – 6 euro. Dzieci do 90 cm wzrostu jadą bezpłatnie.

Bilety można nabyć na miejscu (na przystanku) gotówką, kartą bankową lub przez internet.

Uwaga! Bilety zakupione online nie gwarantują pierwszeństwa w żywej kolejce, oczekujących na ciuchcie.

Ciuchcia będzie kursować od poniedziałku do czwartku i w niedzielę w godzinach 12-20, w piątek i sobotę od godziny 11 do 22.

Uwaga! Ciuchcia nie będzie kursowała podczas imprez masowych: podczas Biegu Świątecznego 7 grudnia od godz. 13.00 do 20.00 oraz w sylwestra, 31 grudnia od godz. 22.00.

Fot. Marlena Paszkowska

Coraz więcej chorych na gripę

Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC) poinformowało, że w ubiegłym tygodniu wzrosła liczba osób chorych na gripę i infekcje grypopodobne, a spadła liczba przypadków zakażenia koronawirusem.

W zeszłym tygodniu odnotowano 500 przypadków grypy (tydzień wcześniej – 355), 36430 przypadków infekcji grypopodobnych (tydzień wcześniej – 33615) oraz 604 przypadki COVID-19 (tydzień wcześniej 657).

Ogólny wskaźnik zachorowań na gripę, infekcje grypopodobne i Covid-19 w omawianym okresie wyniósł 1300,6 na 100 tys. mieszkańców.

Najwyższy wskaźnik zachorowań był w regionie wileńskim, a najmniejszy – w regionie uciańskim.

W minionym tygodniu z powodu grypy hospitalizowano 14 osób (tydzień wcześniej 12), a z powodu koronawirusa – 30 osób (tydzień wcześniej 62), zmarła jedna osoba chora na Covid-19 (miała 38 lat oraz choroby współistniejące i poważne powikłania).

Na podst. nvsc.lrv.lt

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – wydarzenia i inicjatywy polonijne”

Od 1 grudnia – zmiany w przepisach ruchu drogowego

Od 1 grudnia weszły w życie zmiany w Przepisach Ruchu Drogowego (KET), które przewidują szereg nowości na drogach. Najważniejsze z nich to zachowanie bezpiecznej odległości podczas wyprzedzania lub omijania rowerzystów i pieszych, wprowadzony zostanie zakaz pozostawiania samochodów na drogach o wzmożonym ruchu, pojawią się też nowe znaki drogowe.

Zachowanie bezpiecznej odległości podczas wyprzedzania lub omijania rowerzystów, kierowców rowerów silnikowych i elektrycznych pojazdów mikromobilnych oraz pieszych staje się obowiązkowe, a do tej pory było to zalecenie. Jadąc z prędkością nie większą niż 50 km/h, obowiązkowe będzie pozostawienie co najmniej jednowymiarowego

bocznego odstępu, a jadąc szybciej – co najmniej 1,5 m.

Zaostrzone będą wymogi dotyczące pozostawiania samochodów i ich przyczep. Nie będą one

mogły zatrzymywać się i stać na drogach o dwóch lub więcej pasach ruchu w jednym kierunku, na których prędkość przekracza 50 km/h, z wyjątkiem wyznaczonych miejsc.

Pojawią się także nowe znaki drogowe. Znak „Mažos taršos zona” („Strefa niskiego poziomu zanieczyszczenia”) będzie

oznaczać obszar miasta określony przez radę samorządową, na którym ruch wszelkich pojazdów mechanicznych, z wyjątkiem pojazdów niezanieczyszczających środowiska, jest ograniczony lub całkowicie zabroniony.

W celu bardziej jasnego informowania uczestników ruchu drogowego, w przepisach pojawi się wpis o tym, jakie naruszenia rejestrują stacjonarne mierniki prędkości, oznaczone znakami „Automatyczna kontrola ruchu”. Nowy znak drogowy, na którym przedstawiony jest aparat fotograficzny, będzie oznaczał mierniki, rejestrujące naruszenia przepisów dotyczących prędkości, natomiast znak starego typu nie będzie rejestrował prędkości, ale inne naruszenia przepisów drogowych.

Na podst. sumin.lrv.lt

W wileńskich przedszkolach zdrożeje żywienie dzieci

Rada Samorządu m. Wilna podjęła decyzję o podniesieniu cen żywienia dzieci w przedszkolach.

Jak tłumaczy samorząd, powodem wzrostu cen jest przygotowanie odpowiedniego jadłospisu oraz zapewnienie pełnowartościowego żywienia dzieci oraz inflacja. Po raz ostatni inflacja dotknęła wileńskie przedszkola w 2022 roku.

W grupach wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego, pracujących od 10,5 do 12 godzin, oraz w grupach w żłobku zapłacimy 2,90 euro (przedtem – 2,60 euro); w grupach w przedszkolu – 3,40 euro (było 2,90 euro). W grupach żłobkowych na śniadanie przeznaczonych będzie 0,70 euro, na obiad – 1,50 euro, na podwieczorek – 0,70 euro. W grupach przedszkolnych na śniadanie i podwieczorek przeznaczonych będzie 0,80 euro, na obiad – 1,80 euro.

Uwzględniając prośby rodzi-

ców o możliwość wyboru, ile razy dziecko będzie jadło w przedszkolu, i prośby kierownictwa przedszkoli, po uzgodnieniu możliwości stworzenia odpowiedniego jadłospisu z organizatorami posiłków i dietetykami przedszkolnymi, proponuje się podwyższenie ceny posiłków w grupach przedszkolnych i wczesnoszkolnych, rozbijając ceny za posiłki na ceny za śniadanie, obiad i kolację.

W grupach wychowania wczesnoszkolnego, działających w szkołach, ceny posiłków będą takie jak w przedszkolach.

Samorząd przypomina, że obiady są w stolicy bezpłatne dla „zerówek”, klas pierwszych i drugich.

Uchwała rady stołecznej wejdzie w życie 1 września 2025 roku.

Na podst. vilnius.lt

Kogo mieszkańcy Litwy darzą największym zaufaniem, a komu nie ufają?

Mieszkańcy Litwy największym zaufaniem darzą żołnierzy i policjantów, a najmniejszym – parlament i rząd.

Wśród mieszkańców Litwy największym zaufaniem cieszą się żołnierze i policjanci, wynika z danych ogłoszonego sondażu, przeprowadzonego przez „Balti-

jos tyrimai” na zamówienie agencji informacyjnej ELTA.

72 proc. respondentów dobrze ocenia pracę zarówno żołnierzy, jak i funkcjonariuszy policji. Co prawda w ciągu ostatnich dwóch miesięcy zaufanie wobec wojska nieznacznie spadło (we wrześniu 75 proc.).

Na trzecim miejscu – urząd prezydenta. Zaufaniem darzy go 68 proc. ankietowanych.

Zaufanie do Kościoła deklaruje 63 proc. mieszkańców (o 4 proc. więcej niż we wrześniu).

Dalej plasuje się SoDra i samorządy – pracę tych instytucji pozytywnie oceniło odpowiednio 59 proc. i 53 proc. respondentów.

Spadło zaufanie mieszkańców do mediów. Pracę dziennikarzy pozytywnie ocenia 46 proc. mieszkańców (we wrześniu – 50 proc.).

Najmniejszym zaufaniem mieszkańcy darzą parlament, rząd i sądy – odpowiednio 24 proc., 31 proc. i 39 proc.

Sonda została przeprowadzona w dniach 30 października–12 listopada. Przepytano 1019 mieszkańców Litwy.

Fot. Marian Paluskiewicz

Rejon trocki.

Nowi radni złożyli ślubowanie

Nowi radni rozpoczęli pracę w Radzie Samorządu Rejonu Trockiego.

28 listopada na posiedzeniu Rady Samorządu Rejonu Trockiego ślubowanie złożyli nowi radni – Edita Markėnienė i Rafał Karaniewski.

Przysięgę nowych radnych przyjęła członek Głównej Komisji Wyborczej Jolita Baušytė. Po ślubowaniu dla polityków wręczyła legitymacje radnych.

Rafał Karaniewski, który w wyborach samorządowych startował z listy Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, objął mandat radnego po tym, jak z zasiadania w Radzie zrezygnował Jarosław Narkiewicz, który podczas październikowych wyborów parlamentarnych zdobył mandat posła.

Rafał Karaniewski będzie pracował w Komisji Antykorupcyjnej i Komitecie Gospodarki, Turystyki i Inwestycji. W 25-osobowej Radzie Samorządu Rejonu Trockiego zasiada 6 przedstawicieli AWPL-ZChR.

Z kolei socjaldemokratka Edita Markėnienė objęła mandat po Antanasie Nedzinskasie, który również został posłem na Sejm. Frakcja socjaldemokratów w trockiej radzie liczy 5 osób.

Fot. Sigita Nemeikaitė/trakai.lt

Uwaga pacjenci!

W przychodniach nie ma już terminali płatniczych „Foxpay”

W wielu litewskich placówkach medycznych nie ma już samoobsługowych terminali płatniczych „Foxpay”. W innych miejscach nadal stoją, ale już nie pracują. W niektórych przychodniach już tworzą się kolejki, a pacjentów ostrzega się, że mogą wystąpić trudności z płatnością gotówką.

Terminale „Foxpay” umożliwiły płatności zarówno kartą, jak i gotówką, a po ostatecznym zawieszeniu działalności firmy i cofnięciu jej licencji placówki korzystające z terminali musiały z nich zrezygnować.

Obecnie pacjenci mogą płacić w kasach, ale nie wszędzie przyjmowana jest gotówka. Na przykład wileńska przychodnia w Szeskini poinformowała, że płatność gotówką będzie możliwa dopiero od stycznia.

Zamknięcie terminali samoobsługowych „Foxpay” dotknęło wiele szpitali i przychodni w kraju. W wielu z nich tworzą się kolejki przy kasach.

Samoobsługowe terminale płatnicze powrócą do wielu placówek medycznych, jednak nie będą to terminale „Foxpay”.

Na podst. lnk.lt

Nowy sklep w Bukiszkach

28 listopada w Bukiszkach pod Wilem został otwarty sklep sieci handlowej „Lidl”.

Nowy sklep jest wyjątkowy, gdyż posiada drewnianą konstrukcję. To już drugi drewniany sklep sieci „Lidl” na Litwie. Pierwszy został otwarty w październiku w Rzeszy.

Zarówno konstrukcje nośne, jak i ściany zewnętrzne tych sklepów wykonane są z drewna. Sklepy również mają drewnianą elewację, a część ścian wewnętrznych też jest drewniana.

Z okazji otwarcia pierwsi klienci byli częstowani napojami i słodyczami, otrzymali także specjalnie stworzone na otwarcie torby na zakupy wielokrotnego użytku.

Nowy sklep został otwarty w strategicznie dogodnej lokalizacji – tuż przy autostradzie A2 Wilno-Poniewież. Sklep będzie czynny codziennie w godzinach 8.00 – 22.00.

Na Litwie działa już 78 sklepów „Lidl”.

Fot. materiały prasowe

NOWINY Znad Solczy

15 listopada w Domu Polskim w Ejszyszkach odbył się IV Festiwal Piosenki Patriotycznej „Wolna Polska”.

Spotkaliśmy się, by uczcić 106. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, spotkaliśmy się tu nie jako widzowie, ale jako uczestnicy, spotkaliśmy się wielopokoleniowo, by wspólnie przeżyć historię Polski, opisaną w pieśniach i piosenkach patriotycznych.

„Naród, który przestaje śpiewać, przestaje istnieć” – te słowa Oskara Kolberga są mottem patriotycznego śpiewania.

Chcemy przypomnieć pieśni i piosenki, które śpiewano niegdyś w polskich domach. Pieśni, które towarzyszyły narodowi polskiemu w ważnych wydarzeniach dziejowych. Chcemy przez pieśni zachęcić was do wskrzeszenia i kontynuowania tradycji wspólnego śpiewania w gronie rodzinnym i towarzyskim, aby rozwijać poczucie więzi rodzinnej i narodowej, a także poprzez pieśni przy-

bliżyć naszą historię i ułatwić jej zrozumienie.

Zaprezentowano też utwory lżejsze i popularne, których zadaniem jest malować dawny obyczaj, folklor i historię. Piosenka ma tu czasem charakter dokumentu epoki, jest obrazkiem rodzajowym czy wzruszającym świadectwem czasu. W festiwalu wzięło udział 70 uczestników.

Występy były oceniane w 3 kategoriach wiekowych:

I kategoria: uczniowie klas początkowych

II kategoria: uczniowie klas podstawowych

III kategoria: uczniowie klas gimnazjalnych

Występy oceniało jury:

Dyrektorka TVP Wilno Joanna Warecha, dyrektorka Szkoły Muzycznej w Ejszyszkach Laurita Razmyslavičienė, wykładowcy improwizacji śpiewu i teorii muzyki Wileńskiego Kolegium Elżbieta Oleszkiewicz-Szczygło,

IV Festiwal Piosenki Patriotycznej „Wolna Polska”

Symbol jedności i odrębności

dziennikarz TVP Wilno – Edwin Korwelis.

W I kategorii wiekowej

1. miejsce – Zlata Izabela Aksamit – Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, nauczycielka muzyki Tatiana Ulbin

2. miejsce – Ewa Krajewska, Waldemar Jankiewicz, Eliza Mickiewicz, Agata Andruszkiewicz, Dominik Wiszniewski, Oliwia Barkowska, Leja Jurčiukonytė, Wiktoria Marčiulaitė – Gimnazjum w Ejszyszkach, przyszłowa nauczycielka Janina Miszkinis

3. miejsce Faustyna Czenko – Gimnazjum w Ejszyszkach, przyszłowa nauczycielka muzyki metodyk Bożena Czenko.

Wyróżnienie – Amelia Mackiewicz – Gimnazjum im. L. Komolowskiego w Połukniu, nauczycielka Krystyna Liachowicz.

II Kategoria wiekowa – uczniowie klas podstawowych

1. miejsce – zespół Strumyk Gimnazjum im. L. Komolowskiego w Połukniu – nauczyciel-

ka Krystyna Liachowicz.

2. miejsce – Karina Liubkiewicz uczennica Gimnazjum w Ejszyszkach – nauczycielka muzyki metodyk Bożena Czenko

3. miejsce – Nikole Giniewicz – Gimnazjum imienia Anny Krepsztul w Butrymańcach – nauczycielka Lilija Ozarowskaja

Dyplomy za udział otrzymali:

Daria Pakulniewicz, Rafał Jagieło – Gimnazjum im. K. Brzostowskiego w Turgielach.

Arjana Miliuškievičiūtė, Paulina Sankowska, Ewa Markiel, Dominika Suchocka, Agata Więckiewicz, Dominika Jundo – Gimnazjum im. Ludwika Narbutta w Koleśnikach, kierowniczką Krystyna Liachowicz.

nazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, nauczycielka muzyki Elwira Uczkuronis.

3. miejsce – Gabriela Kanonowicz – Szkoła Podstawowa w Podborzu, nauczycielka Krystyna Lachowicz.

Za udział dyplom otrzymał zespół folklorystyczny „Kwiaty Polskie”, Gimnazjum w Ejszyszkach.

GRAND PRIX – IV FESTIWALU PIOSENKI PATRIOTYCZNEJ „WOLNA POLSKA” OTRZYMAŁA

Kinga Obłoczyńska – uczennica z Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, kierowniczką Tatiana Ulbin

Pieśń patriotyczna, symbolizująca jedność i odrębność narodu oraz formę społecznej ma-

Zapalenie światełek na choince

6 GRUDNIA
GODZ. 19.00

NA PLACU MIEJSKIM
W SOLECZNIKACH

Salcinių kūjū šventė
SALCININKŲ ŠEIMUJŲIA

Logo of the organizing institution and a camera icon.

Kamila Matijewska, Adriana Gordyniec – Gimnazjum imienia Anny Krepsztul w Butrymańcach – nauczycielka Lilija Ozarowskaja

Ewa Markiel – Gimnazjum im. Ludwika Narbutta w Koleśnikach, kierowniczką Krystyna Liachowicz.

Adriana Grigorieva – Gimnazjum im. L. Komolowskiego w Połukniu, nauczycielka Krystyna Liachowicz.

III KATEGORIA WIEKOWA – klasy gimnazjalne

1. miejsce – Tomasz Suckiel – uczeń Gimnazjum w Ejszyszkach – nauczyciel muzyki metodyk Bożena Czenko

2. miejsce – Damiana Bazylyte, Daniel Stankiewicz – Gim-

nifestacji uczuć, powstawała w różnych okresach naszych dziejów, pełniąc niejednokrotnie rolę hymnów narodowych. Znajdowała wyraz w śpiewach na cześć Boga, świętych, sławnych miejsc kultu bądź w śpiewie świeckim, opiewając niezwykle czyny władców i bohaterów lub upamiętniających wielkie wydarzenia związane z obroną wolności, niepodległości czy zachowaniem najcenniejszych dóbr kultury i tradycji narodowej.

W Festiwalu wzięli udział uczniowie szkół polskich z rejonu solecznickiego oraz trockiego. Każdy z uczestników otrzymał pamiątki i nagrody.

Prowadząca Festiwal – Melita Titko, uczennica Gimnazjum w Ejszyszkach.

Pokaz filmu „Bądź mu miłosierny” i dyskusja w Rudominie

Pieśni pogrzebowe na Wileńszczyźnie

Centrum Kultury w Rudominie zaprosiło na pokaz filmu dokumentalnego „Bądź mu miłosierny” autorstwa Antoniego Radczenki.

Szkic dokumentalny „Bądź mu miłosierny” poświęcony jest wyjątkowemu zjawisku – śpiewowi pogrzebowemu. Śpiew pogrzebowy Polaków na Wileńszczyźnie to unikalna tradycja, która niemal całkowicie zanikła w Polsce. Tradycje i obyczaje pogrzebowe stanowią integralną część kultury oraz tożsamości każdego narodu. Na Wileńszczyźnie pieśni pogrzebowe są nieodłącznym elemen-

tem tych ceremonii. „Śpiewacy pogrzebowi wciąż stanowią nieodłączną część pogrzebów na Wileńszczyźnie. Nie wiemy jednak, jak długo ta tradycja przetrwa. Naszym celem było utrwalenie autentycznych pieśni pogrzebowych w formie wideo, wykonanych przez miejscowych śpiewaków” – mówi dziennikarz Antoni Radczenko, autor szkicu dokumentalnego.

Wyjątkowa sytuacja powstała na Wileńszczyźnie, gdzie przenikają się różne kultury. Niektóre pieśni weszły do repertuaru śpiewaków wileńskich po przetłumaczeniu z języka litewskiego, inne

– z polskiego na litewski.

Po projekcji tego niezwykle ciekawego szkicu dokumentalnego odbyła się krótka dyskusja, w której wzięli udział autor filmu Antoni Radczenko oraz śpiewacy pogrzebowi – Władysław Szyłobryt i Jarosław Królikowski. Autor filmu usłyszał wiele pytań o tym, co skłoniło go do nakręcenia tego szkicu, czy trudno było znaleźć śpiewaków, którzy chcieliby wziąć udział w filmie. Śpiewaków zaś publiczność pytała, w jaki sposób zaangażowali się w tradycję śpiewu i czy ta tradycja wymaga specjalnego przygotowania.

Ten wieczór był wyjątkową okazją, aby nie tylko posłuchać o jednym z najstarszych zjawisk kulturowych w naszym kraju, ale także spojrzeć na niego z różnych perspektyw – zarówno

od strony śpiewaków, jak i twórców. Organizatorem pokazu i dyskusji było Centrum Kultury w Rudominie.

**Centrum Kultury
w Rudominie**

Warsztaty układania wieńców adwentowych w Rudominie

Symbolika wieńca adwentowego nawiązuje do wiecznego życia

Wieniec adwentowy to nieodłączny element Świąt Bożego Narodzenia, który łączy w sobie tradycję, symbolikę oraz kreatywność. Znaczenie wieńca adwentowego wywodzi się z chrześcijańskiej tradycji, gdzie wieniec symbolizuje oczekiwanie na przyście Jezusa Chry-

stusa. W kontekście duchowym, przede wszystkim, jest to symbol nadziei, radości, miłości i pokoju, które niesie ze sobą Boże Narodzenie.

Każda świeca na wieńcu reprezentuje jedną z tych wartości, a ich kolejne zapalanie symbolizuje przybliżające się Święta

Bożego Narodzenia. Symbolika świateł adwentowych nawiązuje również do światła, które przynosi Jezus Chrystus, jako zbawiciel świata. Ponadto, symbolika wieńca adwentowego nawiązuje do wiecznego życia, gdyż wieniec ma kształt koła, które nie ma początku ani końca.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia Centrum Kultury w Rudominie zaprosiło na warsztaty układania wieńców adwentowych. Zajęcie odbyło się 29 listopada i cieszyło się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców Rudomina. Warsztaty prowadziła Anna Prokopowicz.

W warsztatach mogli wziąć udział wszyscy chętni, jak dzieci, tak i dorośli. Uczestnicy nie musieli mieć wcześniejszego doświadczenia, ponieważ wszystkie techniki i etapy tworzenia wieńców dokładnie były tłumaczone podczas zajęcia. Podczas warsztatów uczestnicy mieli okazję do wyrażenia swojej nieograniczonej kreatywności i stworzenia niezwykle pięknej ozdoby. Nauczyli się różnych technik układania wieńców, w wyniku czego mogli wyrazić swoją wyjątkową wizję świątecznych ozdób, tworząc wieniec dopasowany do ich stylu.

Praca z materiałami roślinnymi, takimi jak świeże gałązki, iglaki i ozdoby świąteczne,

była prawdziwą naturalną terapią. Kontakt z roślinami działa bowiem relaksująco i rewitalizująco. Warsztaty były doskonałą okazją do spotkania innych pasjonatów, którzy podzielają te same zainteresowania. Uczestnicy mogli wymieniać się pomysłami, inspiracjami i doświadczeniami, co może prowadzić do nowych przyjaźni.

Stworzone podczas warsztatów wieńce posłużą piękną ozdobą domów. Mogą być również doskonałym prezentem dla bliskich. Ręcznie wykonane prezenty zawsze są wyjątkowe i doceniane przez obdarowywanych.

To było nie tylko zajęcie artystyczne, lecz prawdziwa podróż przez zmysły i emocje. Warsztaty odbyły się w ciepłej i bardzo twórczej atmosferze. Wszyscy uczestnicy poczuli się jak w świątecznym świecie marzeń.

Organizatorem warsztatów było Centrum Kultury w Rudominie.

**Inf. i foto Centrum
Kultury w Rudominie**

Nie ma dowodów na akt terrorystyczny

Na odpowiedź na pytanie, dlaczego doszło do katastrofy będziemy musieli jeszcze poczekać, jednak coraz częściej mówi się, że przyczyną były problemy techniczne i prawdopodobnie błąd pilota. Chociaż nie wykluczono jeszcze wersji o zamachu lub sabotażu, funkcjonariusze twierdzą, że nie ma na to dowodów.

Samolot transportowy należący do hiszpańskich linii lotniczych Swift Air wystartował z Lipska w poniedziałek wczesnym rankiem. Po ponad godzinie dotarł do Wilna. Po tym jak samolot wykonał pętlę wokół Wilna, centrum kontroli ruchu lotniczego poleciło załodze skontaktowanie się z Wieżą Wileńską, lecz pilot przy powtarzaniu częstotliwości pominął jeden numer.

Ekspertcy nie uważają tego za

krytyczne nieporozumienie, ale twierdzą, że spowodowało ono chaos i napięcie wśród pilotów. Obserwując lądowanie samolotu eksperci nie wykluczają problemów z systemem wyznaczającym trajektorię, zgodnie z którą zmniejszana jest wysokość lotu zniżającego się samolotu. Ostatnia zarejestrowana prędkość samolotu na wysokości kilkuset metrów to 277 kilometrów na godzinę. To trochę więcej niż zwykle.

Analizując ostatnie chwile lotu samolotu, eksperci zwracają uwagę na przód samolotu, który uniósł się przed katastrofą. Pilot w ostatniej chwili chciał więc podnieść dziób samolotu, jednak było już za późno. Ekspertcy zgodni są co do jednego – coś, co było przyczyną katastrofy wydarzyło

się nagle, na ostatnim etapie lotu i było dla załogi samolotu nieoczekiwane, w przeciwnym razie poinformowaliby o tym.

Choć wersja o akcie sabotażu będzie badana, to śledczy podkreślają, że zanim samolot uderzył w ziemię, nie doszło do eksplozji. Również przesłuchania ocalałych członków załogi nie wskazują na zamach czy sabotaż. Wersja z zakłóceniami GPS również jest mało prawdopodobna, chociaż tego ranka zdarzały się pewne zakłócenia. Podczas lądowania działało połączenie GPS, które w tym samolocie nie jest potrzebne, bo używany jest inny system.

Za najbardziej prawdopodobną przyczynę katastrofy uważa się błąd ludzki lub problemy techniczne. Możliwe, że pilot był przemęczony, gdyż lot odbywał

się nad ranem, ktoś mógł popełnić błąd podczas przygotowywania samolotu do lotu lub też samolot mógł być źle załadowany. Więcej informacji powinny dostarczyć czarne skrzynki, które zostały wysłane do badań. Nie uległy one większym uszkodzeniom, dlatego nie powinno być problemów z odszyfrowaniem informacji.

Trwa sprawdzanie miejsca katastrofy. Dochodzenie prowadzi zarówno policja kryminalna, jak i niezależni eksperci ds. bezpieczeństwa lotniczego, 20 śledczych z Niemiec, gdzie samolot wystartował, Hiszpanii, gdzie samolot jest zarejestrowany, oraz Stanów Zjednoczonych, gdzie został wyprodukowany.

Na podst. Irt.lt

Czas na dobro

(Dokończenie ze str. 1)

Wszyscy – dzieci i dorośli – z niecierpliwością będą oczekiwać Bożego Narodzenia. 30 listopada w Rudominie odbyło się uroczyste zapalenie lampek na choince. Tego dnia tysiącem kolorowych światełek zabłysła nie tylko główna choinka, ale także aleja choinkowa, gdzie swoje drzewka udekorowało aż 11 instytucji Rudomina. Tym samym zainaugurowano przygotowania do Świąt Bożego Narodzenia.

Organizatorzy święta przygotowali ciekawy program oraz

wiele atrakcji i niespodzianek dla dzieci i dorosłych. Program artystyczny rozpoczął występ zespołu tanecznego „Smile TM” z Solecznik pod kierownictwem Justyny Suslonowej. W zaczarowany świat piosenki zabrała publiczność utalentowana Bożena Krasilowa. Mieszkańcy Rudomina oraz goście świetnie bawili się, oglądając występ znanego litewskiego zespołu z Wilna „Queens of Roses”, którego szalone rytmy oraz delikatne, kobiece brzmienie oczarowały wszystkich.

Na uczestników święta czekało mnóstwo atrakcji. Wszyscy byli zaproszeni do odwiedzenia tętniącego życiem Jarmarku Świątecznego i Miasteczka Bożonarodzeniowego. Po Parku Miejskim w Rudominie kursował bożonarodzeniowy pociąg ufundowany przez spółkę „Vilniaus paukštynas”. Dzieci, które przybyły na święto, mogły bezpłatnie odbyć nim przejażdżkę po świątecznym miasteczku. W Piernikowym Domku na najmłodszych czekał Św. Mikołaj. Dzieci przychodzą na rozświetlenie choinki przede wszystkim po to, aby spotkać się z tą legendarną postacią. Św. Mikołaj wręczył dzieciom prezenty, przygotowane w tym

roku dzięki wsparciu spółki „Vilniaus paukštynas”.

Najważniejszym punktem programu było uroczyste zapalenie lampek na głównej choince oraz na drzewkach w alei choinkowej. W ceremonii zapalenia lampek na głównej choince uczestniczyli starosta gminy Rudomino Józef Szatkiewicz oraz św. Mikołaj. Lampki na choinkach w alei zapalili przedstawiciele placówek, które przyczyniły się do tej pięknej inicjatywy. Wśród nich znaleźli się m.in. żłobek-przedszkole w Rudominie, żłobek-przedszkole „Ažuoliukas” w Rudominie, Gimnazjum im. Ferdynanda Ruszczyca w Rudominie wraz z klasą 6b, dyrektor Gimna-

zjum „Ryto” w Rudominie wraz z klasą 6a, Centralna Biblioteka Rejonu Wileńskiego, Szkoła Sztuk Pięknych w Rudominie, spółka „Vilniaus paukštynas”.

„Na wszystko jest czas. Obecnie właśnie jest czas na zabawę. Rozpoczyna się Adwent. Wykorzystajcie ten czas na dobro. Cieszcie się życiem, kochajcie się nawzajem. Życzę, aby Adwent przyniósł nam wszystkim coś nowego” – mówił proboszcz parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Dobrej Rady Jan Matusiewicz.

„Czas szybko biegnie. Niedawno żegnaliśmy lato, a dziś już gromadzimy się tutaj, aby zapalić lampki na choince. Dziś rozpoczynamy okres oczekiwania na Boże Narodzenie. Życzę, abyśmy na Święta otrzymali w prezencie zdrowie, pokój i spokój. A dziś życzę wszystkim dobrej zabawy” – powiedział starosta gminy Rudomino Józef Szatkiewicz.

„Życzę, aby Wasze rodzinne święta były przepelnione miłością i śmiechem. Niech okres Bożego Narodzenia rozjaśni w Was jeszcze więcej światła i dobroci” – dodała dyrektorka Centrum Kultury w Rudominie Wioleta Cereszka. Podziękowała również wszystkim placówkom, które upiękшыły choinki w parku, i wyraziła radość, że dzięki tym gestom wszystkie placówki stały się częścią wspólnego dzieła.

Organizatorem święta pełnego radości i niezapomnianych wrażeń było Centrum Kultury w Rudominie. Organizatorzy serdecznie dziękują za pomoc w organizacji święta swoim partnerom: Samorządowi Rejonu Wileńskiego, Starostwu Gminy Rudomino oraz spółce „Vilniaus paukštynas”.

Inf. i foto Centrum Kultury w Rudominie

Akcja charytatywna

(Dokończenie ze str. 1)

W tym roku to już dziesiąta akcja charytatywna, podczas której są nie tylko przekazywane dzieciom świąteczne prezenty, ale również wsparcie dla potrzebujących mieszkańców.

Towarzystwo Patriotyczne Kresy w Częstochowie, we współpracy z instytucjami oświatowymi, instytucjami sektora publicznego i przedsiębiorstwami biznesowymi miasta Częstochowy i okolic, udziela wsparcia osobom polskiego pochodzenia mieszkającym poza granicami Polski. W tym roku zebrane świąteczne dary tradycyjnie zostały przekazane placówkom oświatowym w Mickunach, Jałowce, Pakienie, Szumsku, Kowalczkach, Ławaryszkach, Czarnym Borze, Zujunach, Podbrzeziu, Rzeszy, Jęczmieniskach, Mejszagole. Oprócz prezentów dla dzieci, święty Mikołaj przywiózł także wsparcie żywnościowe,

które w okresie świątecznym zostanie rozdzielone potrzebującym mieszkańcom gmin Mickuny, Kowalczki, Niemenczyn, Rukojnie.

Podczas tegorocznego pobytu goście rozdawali paczki z upominkami dzieciom z rejonu wileńskiego, spotkali się z przedstawicielami samorządu oraz uczestniczyli w symbolicznych wydarzeniach.

22 listopada w Szkole Podstawowej im. Czesława Miłosza w Pakienie dobrodziejów powitał wicemer Samorządu Rejonu Wileńskiego, obecnie pełniący obowiązki mera, Algis Vaitkevičius. Wicemer serdecznie podziękował za piękną przyjaźń, wsparcie i życzliwość okazaną mieszkańcom rejonu wileńskiego.

Święty Mikołaj, eskortując ciężarówkę z przyczepą pełną prezentów, udał się także do żłobków-przedszkoli w Mickunach i Niemenczynie. Dzieci, dziękując

dobroczyncom za hojność, zaprezentowały przygotowane występy artystyczne.

Cieszymy się, że takie ini-

cyjatywy z roku na rok są kontynuowane i rozwijają się. Dzięki pięknej współpracy gmin rejonu wileńskiego z gminami z Polski

odbywa się nie tylko tradycyjna akcja przedświąteczna, ale także coroczne wyjazdy uczniów rejonu wileńskiego do Polski.

W stolicy

Stolica rozszerza listę drzew podlegających ochronie

Wilno kontynuuje inwentaryzację stolecznych drzew i rozszerza listę podlegających ochronie. Rada Samorządu m. Wilna podjęła decyzję o wciągnięciu na tę listę prawie 26 500 kolejnych drzew, które mają być chronione. Przypisana została im większa wartość odtworzeniowa, której wysokość określa sam samorząd. Zaktualizowano również tryb pracy społecznej Komisji ds. Terenów Zielonych. Komisja ta jest głosem doradczym mieszkańców w sprawach, gdy trzeba usunąć w mieście ponad 10 drzew objętych ochroną. Na listę drzew podlegających ochronie wpisano duże już (o średnicy pnia co najmniej 20 cm na wysokości 1,3 m) dęby, jesiony, klony, graby, wiązy, buki, sosny, świerki, modrzewie, daglezie, brzozy, olchy, lipy, wierzby, jarzęby, leszczyny, kasztanowce, jabłonie leśne, grusze polne, miłorzęby. Jak również duże topole w stanie dobrym i zadawalającym. Tym razem na listę trafiły drzewa rosnące w starostwach Starówka, Nowe Miasto, Zwierzyniec, Zamczek, Nowy Świat, Nowa Wilejka. Niektóre z tych drzew rosną również na działkach prywatnych.

O zmienionej taryfie wartości odtworzeniowej właściciele działki informowani są listownie. Należy pamiętać, że w Wilnie właścicielami działek przy niektórych blokach mieszkalnych są wszyscy właściciele mieszkań, wszyscy więc otrzymają listy z informacją.

Rada zatwierdziła również nowy tryb Komisji Terenów Zielonych i Ochrony Terenów Zielonych. Odtąd członkowie Komisji będą otrzymywać wynagrodzenie godzinowe w wysokości 17,85 euro. Dotychczas pracowali na zasadach społecznych. W nowym

trybie dodano wymóg posiadania przez członków Komisji określonego wyższego wykształcenia w zakresie architektury krajobrazu, biologii, ekologii, geografii, leśnictwa lub agronomii bądź posiadania międzynarodowego certyfikatu eksperta technicznego ds. drzew lub specjalisty ds. oceny ryzyka drzew. Wymagane jest również co najmniej roczne doświadczenie w utrzymywaniu terenów zielonych, zarządzaniu nimi i ich projektowaniu. Liczba członków Komisji została również zmniejszona z 11 do maksymalnie 7.

Na starówce zatwierdzono granice Strefy Niskiej Emisji

Rada Samorządu m. Wilna podjęła decyzję o utworzeniu Strefy Niskiej Emisji. Strefa ta w stolicy zostanie utworzona zgodnie z Ustawą Republiki Litewskiej o paliwach alternatywnych, zgodnie z którą samorządy dużych miast oraz kurortów i miejscowości kurortowych mają obowiązek nie później niż do 1 stycznia 2025 roku utworzyć Strefy Niskiej Emisji.

Od 1 stycznia kierowcom zalecane będzie korzystanie w tej strefie z alternatywnych, niezanieczyszczających środowisko sposobów podróżowania, w przysz-

łości natomiast rozważane ma być wprowadzenie ograniczeń oraz opłaty lokalnej.

Granice Strefy Niskiej Emisji

Zatwierdzona Strefa Niskiej Emisji, która znacznie obowiązywać 1 stycznia, obejmuje następujące ulice na starówce: Islandijos, Vilniaus (od ul. Islandijos do ul. Traku), Klaipėdos, Liejyklos (od ul. Vilniaus do ul. Totorių) i Benediktinių (od ul. Vilniaus do ul. Šv. Ignoto). Ulice te zostały wybrane ze względu na duże natężenie ruchu, wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza i hałasu

na nich oraz aktywny ruch pieszy i rowerowy.

Ograniczenia wjazdu i opłata lokalna

W przyszłości planowane jest ograniczenie wjazdu zanieczyszczających środowisko samochodów do Strefy Niskiej Emisji poprzez wprowadzenie opłaty lokalnej. Obecnie zgodnie z litewskim ustawodawstwem nie jest to możliwe. By samorządy mogły w sposób uzasadniony i legalny pobierać opłaty lokalne za wjazd do wyznaczonej Strefy Niskiej Emisji, konieczne są określone zmiany w aktach prawnych.

W jaki sposób i jakiej wysokości opłatę lokalną należy wprowadzić w Strefie Niskiej Emisji, zostanie określone dopiero po wprowadzeniu zmian w ustawodawstwie krajowym.

Strefa Niskiej Emisji na starówce nie tylko poprawi jakość środowiska, ale też zachęci mieszkańców do wyboru sposobów zrównoważonego podróżowania, takich jak chodzenie pieszo, jazda na rowerze czy transportem publicznym. Mniejsze natężenie ruchu pomoże skuteczniej zarządzać ruchem w centralnej części miasta, a co za tym idzie – zapewni większe bezpieczeństwo i komfort zarówno dla mieszkańców, jak i gości stolicy.

§ Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

Państwowa Inspekcja Pracy przypomina pracodawcom, że obowiązkiem każdego z nich jest zapewnienie, by środowisko pracy było bezpieczne, przyjazne, pełne szacunku i nie narażało pracowników na jakąkolwiek formę przemocy lub nękania.

Według kierowniczki Wydziału Zapobiegania Przemocy Psychiczej w Miejscu Pracy, gł. inspektorki pracy Liudmiły Mironovienė, pracownicy nie powinni być narażeni na wrogie, upokarzające lub agresywne działania, które naruszają ich godność lub mają na celu ich zastraszenie.

Należy zauważyć, że w praktyce pracodawcy często mają pytania dotyczące realizacji obowiązków określonych w Kodeksie Pracy. Z dniem 1 stycznia 2025 roku wejdą w życie zmiany w Kodeksie Wykroczeń Administracyjnych, które wzmocnią odpowiedzialność administracyjną kierowników osób prawnych za nieprzestrzeganie określonych obowiązków w zakresie przeciwdziałania przemocy i nękanii oraz za stosowanie przemocy. Do nowego roku Państwowa Inspekcja Pracy zatwierdzi opis, który pomoże pracodawcom właściwie wypełniać określone w Kodeksie Pracy obowiązki w zakresie zapobiegania przemocy i nękanii.

„Oczywiście wszystkie środki podejmowane przez pracodawcę mogą być dobre, jednak, czy są skuteczne, wystarczające i wydajne, można ustalić jedynie poprzez ocenę rzeczywistej sytuacji w miejscu pracy, na przykład, biorąc pod uwagę, czy są skargi od pracowników, czy dochodzi do konfliktów między pracownikami itp. oraz opinię samych pracowników, na przykład, poprzez przeprowadzenie anonimowej ankiety” – podkreśla kierownik Wydziału Zapobiegania Przemocy Psychiczej w Miejscu Pracy.

Należy również podkreślić, że formalne przyjęcie aktów prawnych dotyczących zapobiegania przemocy i nękania nie gwarantuje psychologicznie bezpiecznego środowiska pracy dla pracowników. Środki te muszą nie tylko zostać przyjęte, ale także faktycznie realizowane. Nierzadko niedopuszczalne zachowania samych kierowników, w tym kierowników średniego szczebla, które nie są zgodne z zasadami poprawnego i pełnego szacunku zachowania, nie zapewniają pracownikom psychologicznie bezpiecznego środowiska pracy. „Szacunek, uwaga i otwartość kierowników to elementy, które zmniejszają ryzyko przemocy psychicznej i nękania oraz rozwijają kulturę organizacyjną firmy” – podkreśla Mironovienė.

Państwowa Inspekcja Pracy ma nadzieję, że nadchodzące zmiany zachęcą pracodawców do bardziej aktywnego troszczenia się o dobrostan swoich pracowników i zapewnienia bezpiecznego, sprzyjającego zdrowiu środowiska pracy, w którym przemoc psychiczna i nękanie nie będą tolerowane.

Trzynaście dzieł sztuki i instalacji ozdobi Wilno

Sztuka współczesna w stolicy nie ogranicza się do galerii. Program wsparcia projektów artystycznych „Kuriu Vilnių” („Tworzę Wilno”), który zachęca do realizacji kreatywnych pomysłów w nieoczekiwanych przestrzeniach miasta, wybrał trzynaście nowych dzieł sztuki i instalacji do przestrzeni publicznych Wilna. Wiele z tegorocznych prac dotyczy zrównoważonego rozwoju, bioróżnorodności, przyrody, energii słonecznej i w symboliczny sposób łączą się z rokiem 2025 – Rokiem Zielonej Stolicy.

Do udziału w szóstej edycji programu zgłoszono ponad 40 dzieł sztuki, które mogłyby odnowić i ożywić różne przestrzenie na Śnipiskach, Nowym Mieście, w Lazdynai, Fabianiskach. Wybranych zostało 13 dzieł. Miłośnicy kultury będą mogli cieszyć się nimi bez konieczności odwiedzania galerii czy muzeów w centrum miasta.

Ogólny budżet projektów w ramach programu „Kuriu Vilnių” wynosił 350 tys. euro. Wartość jednego projektu mogła sięgać nawet 70 tys. euro. Niezależna komisja ekspercka oceniła pomysły i rozdysponowała ponad 280 tys. euro. Najniższa wartość pojedynczego projektu wyniosła ponad 7 tys. euro, a najwyższa – prawie 50 tys. euro. W ciągu sześciu lat w ramach nadzorowanego przez Samorząd m. Wilna programu „Kuriu Vilnių” zrealizowano już 47 projektów z zakresu sztuki współczesnej. W tym roku program zmienił swoją formę, a artyści zostali zaproszeni do realizacji swoich pomysłów w lokalizacjach wybranych przez miasto lub zaproponowanych przez jego mieszkańców. W centrum uwagi znalazły się skwery i ściany budynków mieszkalnych. Zgłoszone prace oceniało jury, w skład którego weszli znani i kompetentni eksperci w dziedzinie sztuk pięknych, architektury, historii sztuki i innych dziedzin: Aušra Trakšėlytė, Albertas Kazlauskas, prof. Eglė Ganda Bogdaniienė, dr Inga Urbonaitė-Vadoklienė, Paulius Jonys, Milda Ivanauskienė, Saulė Mažeikaitė-Teiberė, Rūta Pilkytė.

Program „Kuriu Vilnių” działa od 2018 roku. Zrealizowane projekty można znaleźć na „Vilniaus laisvalaikio žemėlapis” i w bazie danych „Vilniaus DNR”.

